

Minuta dezbaterii publice online a:

Proiectului de hotărâre privind aprobarea actualizării documentului strategic ”Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Municipiului Arad 2021-2027 și post 2027” – inițiativa primarului și a Proiectului de hotărâre privind aprobarea actualizării documentului strategic ”Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Arad 2021-2027 și post 2027” – inițiativa primarului

În conformitate cu Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, în data de 01.02.2022, ora 14⁰⁰, la sediul Primăriei Municipiului Arad, sala ”Regele Ferdinand”, a fost organizată dezbaterea publică online având ca obiect proiectele de hotărâre mai sus menționate. Dezbaterea publică online a fost organizată la inițiativa Primăriei Municipiului Arad.

La dezbaterea publică au participat:

Reprezentanți ai Primăriei Municipiului Arad:

- Doamna Macra Claudia – Director Executiv – Direcția Comunicare
- Domnul Sorin Muntean – Șef Biroul Monitorizare Strategii, Managementul Calității, Control Intern
- Doamna Sălăjan Adina – Consilier Biroul Monitorizare Strategii, Managementul Calității, Control Intern
- Doamna Portaru Elena – Director Executiv - Direcția Tehnică
- Doamna Sobaru Adriana – Șef Serviciu – Resurse Umane
- Doamna Nica Andreea – Consilier juridic – Resurse Umane
- Domnul Contraș Sorin – Șef Serviciu - Juridic
- Doamna Cleescu Mihaela – Consilier Primăria Arad
- Doamna Kenderessy Maria – Lotte – Consilier Primăria Arad
- Domnul Răzvan Săvan – Serv. Dezv. Urbană și Protejare Monumente
- Domnul Florescu Laurențiu - Serv. Dezv. Urbană și Protejare Monumente
- Domnul Mihai Mitrofan – Consilier – Compartimentul Relații Mass – Media – Direcția Comunicare
- Domnul Popa Alexandru – Consilier - Compartimentul Relații Mass – Media – Direcția Comunicare

Reprezentanți ai instituțiilor publice locale, ai societății civile și alții:

- Doamna Sorina Mihai – Bolt – Public Policy Manager
- Doamna Ioana Ivanov – reprezentant Civitta
- Domnul Reinhold Stadler – reprezentant Civitta

Număr total participanți: 16

Activități:

Ora 14⁰⁰ – deschiderea dezbaterii publice - prezentarea proiectelor de hotărâre supuse dezbaterii, de către d-na Ivanov Ioana și d-nul Reinhold Stadler – reprezentanți Civitta

Ora 15⁰⁰– încheierea dezbaterii publice

Dezbaterea publică a fost deschisă și moderată de către doamna Ioana Ivanov și de către domnul Reinhold Stadler – reprezentanți Civitta, prin prezentarea documentației supuse dezbaterii și a participanților.

Au luat cuvântul în timpul dezbaterii:

- Doamna Ioana Ivanov – reprezentant Civitta
- Domnul Reinhold Stadler – reprezentant Civitta

Doamna Ioana Ivanov – Începe dezbaterea publică prin prezentarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană:

Atât S.I.D.U. cât și P.M.U.D. au fost actualizate în cadrul unui proiect cu cofinanțare prin Programul Operațional Capacitate Administrativă, proiect numit: Planificare strategică eficientă și implementare de soluții electronice pentru reducerea birocrăției. Componenta de digitalizare va avea un rol important în dezvoltarea municipiului Arad, ca oraș inteligent. Planul strategic național și dezvoltarea cunoștințelor și abilităților personalului din cadrul Primăriei Municipiului Arad în domeniul planificării strategice, a fost de asemenea o componentă acoperită de serviciile oferite de Civitta.

Prin actualizarea celor două documente s-a propus să se coreleze demersurile de planificare la nivel local, întrucât S.I.D.U. și P.M.U.D. sunt documente de planificare cu rol coordonator și de asigurare a accesului la finanțare pe care Municipiul Arad se va baza în perioada 2021 – 2027 pentru atragerea de fonduri. Prin aceste documente se vizează provocările economice, sociale, demografice, de mediu și climatice sau digitalizarea, dezvoltarea capacității administrative și îmbunătățirea calității serviciilor publice.

Prin propunerile celor două documente, se are în vedere atragerea de finanțare prin POR 2021 – 2027 – prin ADR Vest, prin PNRR – infrastructură, în special, programul Anghel Saligni, CNI – infrastructură, programe de finanțare ale Comisiei europene și alte surse de finanțare.

Procesul de elaborare a fost unul integrat, s-au urmărit 4 etape mari de planificare strategică, s-a pornit de la analiza situației existente, pentru a înțelege nevoile și potențialul de dezvoltare la nivel local, s-a constituit o bază de date GIS cu datele relevante, care va fi pusă la dispoziția Primăriei Arad; cetățenii și actorii locali consultați pe baza chestionarelor și a solicitărilor de date. Pe baza analizelor s-au elaborat concluziile și diagnosticul, strategia și portofoliul de proiecte.

În etapa de planificare strategică, s-a dezvoltat împreună cu Primăria Arad, viziunea și conceptul de dezvoltare, detaliate prin obiective și direcții de acțiune și s-au analizat opțiunile strategice. În etapa operațională, s-a analizat cum pot fi implementate aceste obiective și direcții de acțiune printr-un portofoliu extins de proiecte, care ulterior a fost prioritarizat și care ar fi planul de acțiune pentru implementarea strategiei, care ar fi structura care ar putea monitoriza și evalua acest document, care sunt potențialii indicatori de monitorizare și care ar fi modelul de implicare într-un cadru partenerial a celorlalți actori participanți.

În urma consultării comunității, s-a realizat un sondaj, iar rezultatele lui sunt prezentate în documentul S.I.D.U. Cele mai importante aspecte pozitive punctate de cetățeni sunt mobilitatea și infrastructura rutieră, poziționarea geografică în zona de vest și proximitatea punctelor de tranzit ale frontierei, accesul la râul Mureș și valoarea clădirilor istorice și a cetății Aradului, pe care arădenii și le-ar dori valorificate. Puncte de îmbunătățit în sondaj au reieșit ca fiind insuficiența locurilor de muncă sau atractivitatea scăzută a acestora, valorificarea turistică scăzută a zonelor cu potențial, infrastructura parcurii.

Cetățenii consideră că digitalizarea serviciilor Primăriei Arad este bine-venită.

În ceea ce privește mediul de afaceri, actorii importanți din această sferă au identificat potențial în zona activității de recreere artistică și culturală, în industria constructoare de mașini, logistică, transport și depozitare cât și potențial pentru inovare, cercetare și dezvoltare – IT, fabricarea calculatoarelor și a produselor în domeniu.

Pe baza analizei existente și a sondajelor cât și a întâlnirilor cu grupuri de lucru cu actori locali relevanți în domenii precum transport, mobilitate, dezvoltare economică, s-a structurat abordarea strategică.

Coridorul Mureșului ca potențial de agrement, cetatea Aradului, principala poartă de intrare în țară conectată la regiunea locală de autostrăzi, tramvaiul coloana vertebrală de transport ecologică a orașului,

patrimoniul construit valoros, diversitatea etnică, etc. pentru dezvoltarea strategiei și cum pot fi ele valorificate, sunt câteva elemente luate în considerare la elaborarea viziunii construite.

Ne-am propus ca până în 2035, municipiul Arad să devină o importantă metropolă regională ce impresionează prin centrul istoric reabilitat, dominat de Cetatea Aradului, transformat într-un pol turistic de agrement și de amploare, o comunitate puternică cu impact major în regiune, prin dinamismul și diversitatea economică, creșterea competitivității economice este foarte importantă, un oraș inteligent și inovator, un centru de management urban eficient. Aceasta este imaginea planificată a Aradului, la orizontul anului 2035, cu câțiva piloni importanți cum ar fi: poartă dinspre Europa de Vest și de conectivitate, atât prin racordarea la rețeaua TEN-T, la capitalele europene și la centrele urbane din regiune; ideea de capitală verde, rețeaua extinsă a Mureșului, reducerea emisiilor de dioxid de carbon, modernizarea infrastructurii urbane, eficiența energetică, circularitate sau reabilitarea sustenabilă a patrimoniului, cu o societate civilă activă, corelat cu zona de verde și de comunitate, un oraș sănătos și sportiv.

Există nevoia echilibrării bazei economice, printr-o combinație între actorii economici mari și inițiativele antreprenoriale și inovatoare. Mobilitatea urbană durabilă este susținută prin acțiuni sustenabile, transport, utilizări eficiente și utilizarea datelor – soluții smart. Centrul istoric reinventat ar trebui să ofere o destinație interesantă atât pentru locuitori, cât și pentru turiști, poate chiar pentru turiștii internaționali. Noțiunea de oraș inteligent și buna guvernare locală este de asemenea importantă. Toate acestea sunt detaliate prin șase obiective strategice: Competitivitatea economică, mobilitatea și transportul, servicii publice și atractivitatea pentru locuitori, mediu și reducerea emisiilor de carbon, creșterea atractivității în zona culturii, a turismului și a dezvoltării comunității. Un alt obiectiv este acela de oraș inteligent și cum poate fi inclusă ideea utilizării tehnologiei pentru dezvoltare urbană sustenabilă în toate domeniile și managementul urban performant.

Se are în vedere consolidarea municipiului ca destinație atractivă pentru investiții, oferirea tuturor informațiilor necesare unui investitor care dorește să investească în Arad, sprijinirea ecosistemului antreprenorial prin parteneriate și prin sprijinirea inovării, dezvoltarea ca destinație atractivă pentru dezvoltarea unei cariere, sprijinirea și atragerea tinerilor, crearea de oportunități și o strategie de retenție și atragere a forței de muncă, consolidarea poziției municipiului în ceea ce privește inovarea la nivel județean, acesta fiind un domeniu puțin dezvoltat la nivel local iar prin consolidarea acestui sistem local, prin implicarea universităților și a actorilor locali cât și prin parteneriate, poate fi un obiectiv tangibil.

În ceea ce privește obiectivul – Arad, un oraș al bunăstării, cu un capital social dezvoltat și o calitate crescută a locuirii și a serviciilor publice, infrastructura de învățământ se dorește a fi performantă și atractivă, bazată pe excelență și ofertă diversificată.

Se are în vedere coeziunea socială și identitatea locală, bazată pe incluziunea și integrarea grupurilor vulnerabile, cât și calitatea ridicată a spațiului public și a locuirii: regenerarea urbană din cartiere sau reabilitarea fondului construit, asigurarea unor locuințe atractive și accesibile pentru tineri, ori infrastructura dotării comunitare în cartiere.

Pentru obiectivul – Arad vibrant – oportunități de petrecere a timpului liber și de vizitare, se are în vedere infrastructura culturală modernă și diversă ce susține o viață urbană activă și promovează specificul local, valorificarea patrimoniului cu valoare arhitecturală și istorică, dezvoltarea ca destinație turistică recunoscută. Turismul de afaceri este o nișă importantă pentru Arad, având în vedere poziționarea acestuia, dar în același timp este nevoie a se dezvolta și amenajările conexe turismului pentru o varietate mai mare a ofertei.

Obiectivul destinat capacității administrative, vizează trei pachete mari de acțiune: buna guvernare care utilizează digitalizarea și dezvoltarea ca și smart city. Se diversifică mijloacele de interacțiune cu cetățenii, prin consolidarea parteneriatelor la nivel local și regional și sporirea unor cunoștințe și bune practici, în cadrul unor rețele locale, naționale și internaționale. Creșterea capacității administrative prin dezvoltarea resurselor umane sau prin dezvoltarea competențelor digitale ori prin alte măsuri, a fost luată în considerare.

S-a dezvoltat astfel, un portofoliu de proiecte, lista aceasta conține aproximativ trei sute de proiecte, în valoare de aproximativ cinci miliarde de lei, ele sunt structurate echilibrat, pe cele șase obiective. Cele mai mari nevoi de dezvoltare sunt în zona mobilității urbane durabile și în zona verde și de reducere a emisiilor de carbon. Criteriile avute în vedere sunt dimensiunea grupului țintă, disponibilitatea resurselor financiare, maturitatea proiectelor, transferabilitatea, complementaritatea cu alte proiecte, poziția pe agenda publică, impactul social, impactul asupra dezvoltării durabile. Fiecare dintre aceste criterii au avut câte o pondere, astfel proiectele au putut fi ordonate în ordinea priorității.

S-a observat nevoia de acțiuni suport în zona infrastructurii, a asigurării securității datelor, de colectare și procesare de date cât și constituirea unei baze de date urbane, corelat cu Planul Urbanistic General.

În ceea ce privește resursele umane, s-a inclus o direcție de acțiune prin formarea și dezvoltarea competențelor digitale. A fost identificată nevoia ca pe viitor să fie inclusă în organigrama instituției noi posturi pentru analiști de date, dacă se constituie analiza unor date urbane și adaptarea unor procese interne și de lucru.

S-a propus o structură de implementare, autorizare și evaluare a strategiei. Este important de asemenea, a se constitui un comitet consultativ al S.I.D.U. format din cei din grupul de lucru al S.I.D.U. și P.M.U.D., precum și reprezentanți ai mediului privat, public, universitar, societatea civilă, Consiliul Județean Arad, ADR Vest, care să poată oferi sfaturi, idei, suport tehnic și poate chiar ca și parteneri în proiectele municipalității.

Un plan de acțiune a fost propus, după implementarea strategiei, de asemenea, ca și un mecanism de evaluare și monitorizare a strategiei, care include trei pași principali: evaluarea inițială a fost deja făcută, cea intermediară ar putea fi făcută funcție de ghidurile de finanțare, aceasta ar putea fi realizată prima oară în 2023, iar o alta etapă intermediară este propusă la finalizarea perioadei de programare, pentru calibrarea strategiei. Evaluarea finală are de-a face cu impactul strategiei în comunitate, pe baza proiectelor implementate, în perioada 2030 – 2035.

Domnul Reinhold Stadler: Despre Planul de Mobilitate Urbana Durabilă precizează următoarele:

Planul de Mobilitate Urbana Durabilă se actualizează la fiecare 7 – 10 ani pentru a evalua impactul proiectelor anterioare, pentru a valida modul în care a fost implementat Planul anterior, ca și pentru că au fost, în cazul de față, actualizate ghidurile pentru realizarea Planului de Mobilitate Urbană Durabilă. Această actualizare se orientează și către noile surse de finanțare, care față de versiunea anterioară, sunt mult mai diverse: PNRR, POR, Anghel Saligni, operatori sau investitori privați.

În ceea ce privește viziunea de dezvoltare, se dorește atingerea următorului deziderat: autoturismul personal să devină un mijloc de transport alternativ; în viitor, bicicleta, tramvaiul și alte mijloace de transport public să fie principalele modalități de transport public în Arad. Așadar, 30% din deplasări să fie făcute cu transportul public, 41% pe jos sau cu bicicleta, 25 % cu autoturismul personal.

Principalele puncte în discuție în acest plan sunt: drumul expres Arad – Oradea, managementul traficului orientat către sistemul de transport public, mai ales către tramvai, o rețea de piste de biciclete revizuită, cartiere cu străzi cu traficul rutier redus, mai sigur pentru cetățeni, etc. Aceste elemente sunt corelate cu modul în care PMUD a evoluat în Arad. Din sondaje a reieșit că sistemul de transport public este primordial pentru arădeni.

P.M.U.D. este realizat pe trei scenarii: primul scenariu este cel minim și care cuprinde modernizarea flotei de tramvaie, modernizarea liniilor de tramvai și creșterea vitezei comerciale pentru tramvai la 20 km/h; extinderea culoarului pietonal și regenerarea Pieței Catedralei, digitalizarea serviciilor de parcare. În scenariul mediu, pentru tramvaie se preconizează dublarea sau extinderea liniei către zona industrială Vest, asigurând legătura facilă către acea zonă și noi posibile legături pietonale către zona centrală a orașului, reconfigurarea bulevardului Revoluției, parcuri securizate pentru biciclete. Scenariul maxim: posibil tren metropolitan care să lege Aradul de Timișoara înspre aeroport, finalizarea culoarului pietonal cultural și integrarea Pieței Reconcilierii în acest proces, ca și reconfigurarea Bulevardului Revoluției.

Drumul expres Arad – Oradea va ocoli zona Gai și va scoate traficul greu din cartierul acela rezidențial; Transportul public are o activitate comercială foarte mică în prezent. Se dorește a se extinde rețeaua de tramvaie la zonele nedeservite, cum ar fi Gai, Bujac, Subcetate, s.a. Se are în vedere crearea unui

planificator de rute unde să se poată integra harta cu pistele de biciclete existente și harta de transport public, ulterior se poate crea un sistem de abonament pe mobilitate. În multe cartiere este nevoie de o reducere a traficului, cu zone pietonale temporare. În ceea ce privește pistele de biciclete este nevoie de un program de reconfigurare, revizuire, modernizare a pistelor de biciclete și extinderea rețelei către zonele suburbane. În planificarea Planului de Mobilitate se regăsește amenajarea unor parcări de biciclete pentru zonele de locuințe colective. În privința locurilor de parcare din municipiu, se are în vedere digitalizarea lor, ori accesul la locurile de parcare în timp real cât și crearea unui fond de parcare, transparent și simplu de gestionat; iar cu banii plătiți de cetățeni, să se poată realiza alte proiecte ale municipiului.

Director Executiv
Macra Claudia

Întocmit
Consilier Mihai Mitrofan